

Raadsvoorstel

Onderwerp	Begrotingswijziging als gevolg van de herindeling
Afdeling	
Datum behandeling in B&W:	1 december 2020
Datum raadsvergadering	4 januari 2021
Nummer	
Documentnummer	BW/20 - 396661
Zaaknummer	Z18 - 201194
Afdelingshoofd	

Voorstel

1. De begrotingswijziging als gevolg van de herindeling vast te stellen en daarmee de begroting 2021-2024 te wijzigen;
2. In te stemmen met het vormen van een post onvoorzien ten behoeve van het afdekken van financiële risico's in het kader van de herindeling;
3. In te stemmen met het verhogen van het krediet 'Wegenplan' met € 152.875, € 155.168, € 157.496 en € 159.858 in respectievelijk 2021, 2022, 2023 en 2024;
4. In te stemmen met het verhogen van het krediet 'Verbetering van de riolering' met € 500.000, € 450.000, € 456.750 en € 463.601 in respectievelijk 2021, 2022, 2023 en 2024;
5. In te stemmen met het verhogen van het krediet 'GRP Pompen en Gemalen' met € 150.000, € 152.250, € 154.533 en € 170.000 in respectievelijk 2021, 2022, 2023 en 2024;
6. In te stemmen met het verhogen van het krediet 'GRP beschoeiing' met € 18.892, € 19.081, € 19.272 en € 19.465 in respectievelijk 2021, 2022, 2023 en 2024;
7. In te stemmen met het verhogen van het krediet 'Verkeers- en vervoersplan' met € 38.827, € 39.410, € 40.001 en € 40.601 in respectievelijk 2021, 2022, 2023 en 2024;
8. In te stemmen met het verhogen van het krediet 'Vervanging en onderhoud openbare verlichting' met € 44.193, € 44.856, € 45.529 en € 46.212 in respectievelijk 2021, 2022, 2023 en 2024;
9. In te stemmen met het verhogen van het krediet 'Uitvoering groenbeleidsplan' met € 48.475, € 49.296, € 50.129 en € 50.975 in respectievelijk 2021, 2022, 2023 en 2024;
10. In te stemmen met het verhogen van het krediet 'Vervanging speelvoorzieningen' met € 14.000, € 14.210, € 14.423 en € 14.639 in respectievelijk 2021, 2022, 2023 en 2024;
11. In te stemmen met een krediet voor een 'Wagen gladheidsbestrijding' voor € 105.000;
12. In te stemmen met een krediet voor een 'Dienstwagen' voor € 30.000;
13. In te stemmen met een krediet voor een 'Opzetstrooier' voor € 30.000;
14. In te stemmen met een krediet voor een 'Pickup met kraan' voor € 54.000.

Eerdere besluitvorming

In de eerder gesloten bestuursovereenkomst die is afgesloten met betrekking tot de herindeling zijn afspraken en verdeelsleutels vastgelegd. Waar van toepassing is deze bestuursovereenkomst als uitgangspunt gebruikt.

Inleiding

Op 1 januari 2021 is de herindeling een feit. Dan wordt het dorp Helvoirt toegevoegd aan de gemeente Vught. Een herindeling is een ingrijpend proces voor de ontvangende gemeentes. Dit geldt ook voor alles wat met financiën te maken heeft. Omdat de gemeente qua oppervlakte en inwoners groter wordt, moeten de budgetten worden verhoogd om aan hetzelfde niveau van voorzieningen te kunnen voldoen. Aan de andere kant zal de gemeente meer inkomsten ontvangen. Vanuit het Rijk zullen de inkomsten uit het Gemeentefonds hoger zijn, maar ook de inkomsten vanuit lokale belastingen worden hoger dan voorheen. Immers zijn er nu meer inwoners die belasting betalen en bezoeken meer toeristen de gemeente Vught dan voor de herindeling. Met deze hogere baten kunnen de hogere lasten gedekt worden.

Dit raadsvoorstel zoomt in op de exploitatie (budgetten). Het is een technische begrotingswijziging zonder beleidsmatige aanpassing. Hoe de begrotingswijziging tot stand is gekomen, wordt later in het voorstel uitgelegd.

De daadwerkelijke verdeling van de balans van Haaren volgt in een later stadium. Daarvoor moet eerst de jaarrekening van de gemeente Haaren worden vastgesteld. Dit zal door de gemeente Oisterwijk gebeuren in het voorjaar van 2021. Daarna kan er een definitieve afrekening opgemaakt worden, die wordt voorgelegd aan alle raden van de overnemende gemeentes. De planning is dat de raad dat voorstel net na de zomer kan behandelen.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de begrotingswijziging kunnen de budgetten worden aangepast. Op deze manier kunnen de uitgaven die volgend jaar gedaan worden, op een rechtmatige manier verantwoord worden. Daarnaast worden ook een aantal kredieten verhoogd of vastgesteld. Ook dit zorgt er voor dat er op een rechtmatige manier middelen besteed kunnen worden.

Argumenten

1. Het vaststellen van de begrotingswijziging zorgt voor het borgen van de rechtmatigheid

Met het vaststellen van de begrotingswijziging wordt de rechtmatigheid geborgd. Om het voorzieningenniveau gelijk te kunnen houden voor de gemeente, inclusief Helvoirt, zijn er hogere budgetten nodig. De raad heeft de autorisatie de budgetten te verhogen. Hier staan hogere baten tegenover, zoals het Gemeentefonds en lokale belastingen.

2. De begrotingswijziging bevat geen beleidsmatige wijzigingen

Deze begrotingswijziging is technische van aard. Dat betekent dat er geen nieuw beleid in is verwerkt. Op basis van verdeelsleutels zijn budgetten aangepast. Nieuw beleid zal pas worden meegenomen bij de volgende Kadernota.

3. *De begrotingswijziging is tot stand gekomen volgens verschillende verdeelsleutels*

Om te bepalen met hoeveel de huidige budgetten (basis is de begroting 2021-2024) verhoogd moeten worden, zijn er verschillende verdeelsleutels ontwikkeld. Als voorbeeld: we ramen een x bedrag voor de uitgifte van paspoorten. We verwachten een stijging van inwoners met 18,29%. Het budget zal met datzelfde percentage stijgen.

Voorbeelden van gebruikte verdeelsleutels:

- Inwoneraantal
- Toename in fte
- Uitbreiding groenareaal
- Uitbreiding wegenareaal
- Aantal pompen en gemalen
- Woningwaarde en aantal objecten
- Geldende tarieven van Vught, zoals de toeristenbelasting
- Werkelijke cijfers 2019 van de gemeente Haaren.

Soms komt het voor dat de verdeelsleutels niet kunnen worden toegepast. Dit komt bijvoorbeeld doordat iets in Vught nog niet bestaat, of omdat er een andere berekening aan ten grondslag ligt.

Voorbeelden hiervan:

- Budgetten voor het HelvoirThuis
- Exploitatie van de verhuur van appartementen aan de Kloosterstraat
- Grondexploitatie Den Hoek

In deze gevallen ligt er of een berekening aan ten grondslag, of is het op basis van de meest actuele jaarrekening van de gemeente Haaren gebaseerd.

Daarnaast behoeven een aantal onderdelen die effect hebben op de exploitatiebudgetten extra uitleg:

1. Personeel

Voor de berekening van de extra loonkosten die zullen ontstaan, is de stijging in fte als onderligger gebruikt. Op deze manier kan berekend worden met welk bedrag de loonkosten stijgen. Bovenop de huidige formatie zal 26,29 fte worden toegevoegd. Dit zorgt voor een stijging van de totale loonkosten van ruim € 1,9 miljoen in 2021.

2. Kapitaallasten

Een groot onderdeel van de exploitatie bestaat uit kapitaallasten (afschrijving en rente). Hoewel de balans nog verdeeld moet worden (zie volgend argument), weten we wel, op basis van grondgebied, welke activa door Vught overgenomen zal worden. Wanneer er activa op de balans wordt geplaatst, volgen hier afschrijvings- en rentelasten uit. De activa wordt verdeeld op basis van grondgebied. Als dat niet kan, bijvoorbeeld voor het wagenpark, wordt er gekeken of er een andere verdeling gemaakt kan worden. De kapitaallasten die voortvloeien uit de over te nemen activa is ruim € 800.000 in 2021. De grootste activa in euro's die worden overgenomen, zijn de N65 en het HelvoirThuis.

3. Algemene uitkering (Gemeentefonds)

Het is erg lastig om te berekenen wat de gemeente volgend jaar ontvangt vanuit het

Gemeentefonds. Om die reden is er gekozen om de inwonerverdeelsleutel te hanteren. Dit adviseren ook externe bureaus.

4. Subsidies

Er zijn een aantal subsidies al beschikt tot en met 2022. In de begrotingswijziging zijn deze subsidies meegenomen.

4. *Er vindt nog geen verdeling van de balans plaats*

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen exploitatie en de balans. Simpel gezegd betreft de exploitatie de budgetten, de balans bestaat uit de activa, het eigen en vreemd vermogen. Omdat de balans pas kan worden verdeeld na vaststelling van de jaarrekening 2020 van Haaren door de gemeente Oisterwijk (voorjaar 2021), wordt nu alleen de wijziging op de exploitatie voorgelegd aan de raad. Dit is nodig om, zoals in het eerste argument genoemd, aan de rechtmatigheidseisen te kunnen voldoen. Waarschijnlijk volgt na de zomer de afrekening van de balans. Die zal worden voorgelegd aan de raden van de overnemende gemeentes. Omdat Oisterwijk als rechtsopvolger het merendeel overneemt, zal er een geldstroom van de overige drie overnemende gemeentes naar Oisterwijk plaatsvinden, ter afrekening van de balans (het krijgen van evenwicht van de balans).

5. *Naast de exploitatie zullen ook de kredieten verhoogd moeten worden*

Er zijn een aantal kredieten die onlosmakelijk met het grondgebied verbonden zijn. Zo is er op dit moment in de begroting bijvoorbeeld een GRP (riolering) begroot, waarin nu alleen rekening is gehouden met het grondgebied van Vught voor de herindeling. Om ook investeringen in Helvoirt te kunnen doen, moeten de kredieten naar rato verhoogd worden. Zo kan bijvoorbeeld het project aan de Torenstraat te Helvoirt afgemaakt worden. Daarom wordt voorgesteld om de kredieten die met het onderhoud en vervanging van de openbare ruimte te maken hebben te verhogen:

- Wegenplan (o.b.v. wegenareaal)
- Verbetering van de riolering (o.b.v. rioolareaal)
- GRP Pompen en Gemalen (o.b.v. rioolareaal)
- GRP beschoeiing (o.b.v. rioolareaal)
- Verkeers- en vervoersplan (o.b.v. wegenareaal)
- Vervanging en onderhoud openbare verlichting (o.b.v. wegenareaal)
- Uitvoering groenbeleidsplan (o.b.v. groenareaal)
- Vervanging speelvoorzieningen (o.b.v. speeltoestellenareaal)

Omdat de gemeente straks qua oppervlakte groter wordt, is ook extra materieel nodig. Om het werk goed uit te kunnen voeren is er een extra wagen gladheidsbestrijding, een dienstwagen, een opzetstrooier en een pickup met kraan nodig. Het huidige areaal van Haaren is verdeeld over de overnemende gemeentes.

6. *Met het instellen van een post onvoorzien kan je toekomstige nadelige financiële effecten opvangen*

Deze begroting is op basis van verschillende verdeelsleutels gemaakt. Echter kan de werkelijkheid altijd afwijken van de begroting. Vooral omdat een aantal zaken, zoals de inkomsten uit het Gemeentefonds, lastig in te schatten zijn. Daarnaast liggen er nog meer risico's, bijvoorbeeld op het gebied van:

- Personeel
- Onderhoud gebouwen, wegen en bruggen

- Inkomsten uit leges en belastingen
- Uitgaven sociaal domein
- Onvoorziene zaken die nu nog niet in beeld zijn

Om die reden wordt voorgesteld om een post onvoorzien te creëren, gedekt uit het positieve saldo van de begrotingswijziging. Zie voor meer informatie onder het kopje Financiën.

Kanttekeningen

1. *Wanneer de begrotingswijziging niet wordt goedgekeurd, kan dat risico's voor de rechtmatigheid met zich meebrengen*

Wanneer de begrotingswijziging niet wordt goedgekeurd, kan dat consequenties hebben voor de rechtmatigheid en uiteindelijk de verklaring die de accountant afgeeft bij de jaarrekening. Omdat het een technische wijziging is, zijn de kosten die gemaakt moeten worden, zoals salarissen, uitkeringen, enz. noodzakelijk.

2. *Een begroting blijft een inschatting*

Met heel de organisatie is gewerkt aan de begrotingswijziging. Een begroting blijft echter een schatting. Hoewel we er van uit gaan dat de meeste budgetten goed zijn begroot, kan het in de praktijk voorkomen dat we er bij een aantal budgetten naast zitten.

3. *De definitieve balans wordt later opgesteld*

De kapitaallasten zoals in de begrotingswijziging opgenomen, zijn op basis van een concept-balans van de gemeente Haaren. Hieraan kunnen geen rechten worden ontleend. Op basis van de definitieve balans zullen de kapitaallasten opnieuw berekend worden. Dit kan leiden tot afwijkingen.

Financiën

Zoals hierboven geschetst worden in deze begrotingswijziging de budgetten, zowel de lasten als de baten, verhoogd met gelijkblijvend beleid. Dit laat het volgende zien op programmaniveau:

Lasten				
Programma	2021	2022	2023	2024
Wonen	5.424.555	5.191.606	5.715.278	5.847.033
Leven	994.613	1.001.328	1.009.427	1.018.692
Meedoen	3.780.159	3.851.509	3.884.629	3.932.519
Besturen	624.836	628.847	645.275	657.839
Overhead	705.042	696.356	706.120	728.721
Algemene dekkingsmiddelen	565.568	587.925	632.792	633.020
Totaal	12.094.774	11.957.572	12.593.520	12.817.824

Baten				
Programma	2021	2022	2023	2024
Wonen	3.446.959	3.296.864	3.708.966	3.767.698
Leven	247.395	255.839	247.212	249.984
Meedoen	580.119	575.212	577.234	579.288
Besturen	83.455	82.577	76.699	77.421
Overhead	2.721	2.751	2.782	2.813
Algemene dekkingsmiddelen	8.305.511	8.542.531	8.696.218	8.743.508
Totaal	12.666.159	12.755.772	13.309.111	13.420.712

Saldo				
Programma	2021	2022	2023	2024
Wonen	-1.977.597	-1.894.743	-2.006.312	-2.079.335
Leven	-747.217	-745.489	-762.215	-768.708
Meedoen	-3.200.041	-3.276.298	-3.307.394	-3.353.231
Besturen	-541.381	-546.270	-568.576	-580.418
Overhead	-702.321	-693.605	-703.338	-725.908
Algemene dekkingsmiddelen	7.739.942	7.954.605	8.063.427	8.110.488
Totaal	571.385	798.200	715.591	602.888

Zoals te zien is in bovenstaande tabel, stijgen de inkomsten harder dan de uitgaven. Dat geeft een positief saldo. De bedragen zijn niet in elk jaar gelijk, omdat sommige budgetaanpassingen fluctueren. Bijvoorbeeld de vennootschapsbelasting die moet worden afgedragen laat ieder jaar een wisselend beeld zien.

Het positief saldo ontstaat op hoofdlijnen doordat de inkomsten met gemiddeld de inwonerverdeelsleutel stijgen, de uitgaven zitten daar gemiddeld iets onder. Dit komt doordat bijvoorbeeld:

- een aantal budgetten Vught specifiek zijn (zoals een gymzaal die in Vught staat);
- personeelslasten stijgen minder hard dan de inwonerverdeelsleutel;
- over te nemen activa is relatief laag t.o.v. de activa van Vught, waardoor ook de kapitaallasten relatief lager uitvallen.

Post onvoorzien

Het voorstel is om een post onvoorzien te creëren met als dekking het positieve saldo zoals hierboven geschetst. Zoals bij de kanttekeningen geschetst, zijn er nog veel risico's en onzekerheden. De stelpost zal gemonitord worden bij de verschillende P&C-producten. Er zal dan ook over worden gerapporteerd. Het voorstel is om de stelpost te splitsen:

1. Stelpost voor het Gemeentefond (structureel € 200.00)
2. Stelpost voor overige risico's (resterende positieve saldo)

Op deze manier kunnen risico's opgevangen worden en verstoren voor- of nadelen niet de reguliere P&C-cyclus.

In de bijlage is de begrotingswijziging op taakveldniveau gepresenteerd.

Wanneer de raad akkoord is gegaan met de begrotingswijziging, zal deze administratief verwerkt worden.

Communicatie

Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van Vught,
De secretaris

drs. H.C. de Visch Eybergen

de burgemeester

R.J. van de Mortel

Openbare bijlage(n):

Begrotingswijziging op taakveldniveau